

Załącznik
do Uchwały Nr LII/309/2017
Rady Gminy Lipno
z dnia 28 grudnia 2017 r.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2018

Grudzień, 2017 r.

I. WSTĘP.

Rada Gminy Lipno w dniu 30 marca 2017 r. Uchwałą Nr XXXIX/237/2017 przyjęła jednogłośnie do realizacji Gminą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2022. Przeprowadzona wówczas diagnoza problemów społecznych wykazała szereg zagadnień społecznych, które dominują w Gminie Lipno, oraz te które w przyszłości mogą stać się dla nas wszystkich mieszkańców kluczową kwestią do rozwiązania na najbliższe lata do roku 2022. Jedną z kwestii jest problem uzależnień w rodzinie, w tym alkoholizmu. Niemniej jednak, aby stworzyć podstawą wyjściową do realizacji danych przedsięwzięć niezbędne jest zdiagnozowanie środowiska

w kontekście skali zjawiska problemu alkoholowego, zarówno wśród dorosłych mieszkańców, jak i dzieci oraz młodzieży.

Zadania określone w Programie są zgodne z „Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 roku” ustalonymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.

W roku 2018 w głównej mierze planujemy zrealizować zadania w obszarach szkoleń osób, które w dalszej perspektywie realizować będą programy profilaktyczne w każdej ze szkół, łącznie z superwizją swojej pracy. W wyborze realizacji programów profilaktycznych w szkołach kierować będziemy się programami rekomendowanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także autorskimi na zasadzie konspektu zajęć. Ponadto w roku następnym planujemy skierować nasze działania na środowisko lokalne organizując zajęcia dla dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich, również na zasadzie konspektu zajęć. Działania nasze chcemy także skierować dla kadr pomocy społecznej, oświaty, policji, które związane będą z komunikacją z klientem uzależnionym od alkoholu i jego rodziną, klientem, który używa przemocy wobec swojej rodziny oraz dla osób, które doświadczają przemocy. Oprócz tych działań chcemy położyć także nacisk na prowadzenie superwizji pracy specjalistów. Ponadto część środków planuje się przeznaczyć na profilaktykę nakierowaną na dzieci i młodzież (obozy profilaktyczne oraz kolonie lub półkolonie), punkt konsultacyjny, a także na działania ustawowe w stosunku do osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodzin. Planujemy dokonanie zakupów niezbędnych pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć profilaktycznych, a także zakup ulotek i plakatów. Kolejnym zadaniem, które planujemy realizować to sfinansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie oraz sprzedawców alkoholu. W przypadku pojawienia się możliwości realizacji innych zadań środowiskowych Rada Gminy może przyjąć zmianę do powyższego Programu w kwestii jego finansowania.

Podstawa prawna realizacji zadań przewidzianych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018:

1. na poziomie krajowym:
 - 1) ustawa o wychowaniu trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - 2) ustawa o zdrowiu publicznym,
 - 3) ustawa o pomocy społecznej,
 - 4) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
 - 5) ustawa o finansach publicznych,
 - 6) ustawa o samorządzie gminnym,
 - 7) ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
 - 8) ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. na poziomie wojewódzkim:
 - 1) Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku,
 - 2) Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku,

- 3) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2015-2019,
- 4) Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2013-2017
- 5) Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020,
3. na poziomie powiatowym:
 - 1) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Leszczyńskiego na lata 2014-2020,
4. na poziomie gminnym:
 - 1) Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipno na lata 2017-2022,
 - 2) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2019,
 - 3) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2019,
 - 4) Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019.

II. DIAGNOZA.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 koresponduje bezpośrednio z założeniami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipno na lata 2017 – 2022 oraz jednym z celów strategicznych: Podniesienie świadomości o szkodliwości działań środków uzależniających. Diagnoza problemów społecznych oparta była na informacjach zastanych oraz wykonanych badaniach w Gminie Lipno. Szczegóły pełnej diagnozy można pobrać ze strony internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie: www.lipno.naszops.pl/bip/ w zakładce uchwały Rady Gminy Lipno rok 2017.

W niniejszym opracowaniu bardzo przydatne są wnioski wypływające z przeprowadzonych badań z mieszkańcami Gminy Lipno, uczniami szkół, rodzicami dzieci uczęszczających do szkół oraz z profesjonalistami działającymi w obszarze szeroko pojętej problematyki problemów społecznych. Badania obejmowały w swym zakresie poziom wiedzy poszczególnych grup badanych o problemach społecznych, poglądy i postawy na temat różnych problemów społecznych, skalę problemów oraz oczekiwania w zakresie ich rozwiązania. Na tej bazie zostały wypracowane wnioski, które są pomocne przy formułowaniu celów oraz zadań do zrealizowania na najbliższe lata w poszczególnych programach celowych, w tym w niniejszym Programie na rok 2018.

Wybrane wnioski w zakresie uzależnień szeroko pojętych:

1. Mieszkańcy:
 - wsparcie pracowników oświaty i wyposażenie ich w narzędzia do pracy w obszarze profilaktyki i minimalizowania skutków istniejących zagrożeń związanych choćby z przemocą domową, przemocą rówieśniczą, czy uzależnieniami,
 - zintensyfikowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez profesjonalizację kadr, a także edukowanie społeczeństwa,
 - wprowadzenie nowych programów profilaktycznych do szkół oraz środowiska lokalnego (programy wspierające, edukujące oraz integrujące),
2. Uczniowie:
 - wprowadzenie zajęć z asertywności, treningu zastępowania agresji,
 - wprowadzenie zajęć profilaktyczno-integrujących,
 - wsparcie rodziców poprzez edukację,
 - wprowadzenie na stronach internetowych szkół zakładek o tematyce uzależnień,
3. Rodzice:

- wyposażenie rodziców w wiedzę nt. środków uzależniających,
 - wsparcie rodziców przez szkoły w zakresie wychowywania dzieci,
4. Profesjonaliści:
- wyposażenie profesjonalistów w specjalistyczną wiedzę w zakresie uzależnień oraz tematyki przemocy w rodzinie,
 - określenie jasnych procedur w przypadku ujawniania zjawiska uzależnień wśród dzieci i młodzieży,
 - wprowadzenie superwizji w pracy specjalistów oraz treningów interpersonalnych.

W tym miejscu należy także przypomnieć sobie wnioski, jakie zostały określone przy realizacji badań młodzieży w Gimnazjum w Lipnie w 2014 r.:

- kontynuować realizację projektu profilaktycznego opartego na „Trzecim Elementarzu” w klasach drugich gimnazjum,
- w miarę możliwości umożliwiać uczniom udział w warsztatach profilaktycznych realizowanych w Młodzieżowym Centrum Profilaktyki Uzależnień w Rogoźnie,
- kontynuować realizację programów wychowawczo – profilaktycznych, szczególnie „Spójrz Inaczej” w szkołach na terenie Gminy Lipno,
- prowadzić kampanię profilaktyczną wśród dorosłych, aby wzmocnić społeczną kontrolę i rozwijać brak akceptacji picia alkoholu przez nieletnich w społeczności lokalnej,
- w ramach GKRPA prowadzić spotkania z młodymi ludźmi, którzy zostali zatrzymani lub notowani pod wpływem alkoholu (nawet, jeśli jest to jednorazowe zdarzenie).

III. CEL PROGRAMU.

1. Zmniejszenie szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
2. Przeciwdziałanie powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

IV. ZADANIA.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, poprzez następujące działania:
 - 1) udzielanie pomocy psychologicznej lub psychiatrycznej,
 - 2) podejmowanie czynności przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu w zakresie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - 3) współudział przy ustalaniu planu pomocy osobie uzależnionej od alkoholu, w przypadku gdy jest sprawcą przemocy w rodzinie, zgodnie z procedurą „Niebieska Karta” w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym w Lipnie,
 - 4) tworzenie możliwości do rozwoju grup samopomocowych, wsparcia, itp.,
 - 5) upowszechnianie informacji na temat problemu alkoholizmu w rodzinie oraz możliwości pomocy ze strony osób, służb i instytucji,
 - 6) organizację lokalnych kampanii społecznych lub współudział w organizacji kampanii o zasięgu powiatowym, wojewódzkim lub krajowym ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi,

- 7) podejmowanie współpracy z instytucjami, osobami fizycznymi lub innymi podmiotami obejmujących swym działaniem teren Gminy w zakresie terapii i rehabilitacji osób uzależnionych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez następujące działania:
 - 1) prowadzenie konsultacji w punkcie konsultacyjnym
 - 2) udzielanie pomocy psychologicznej, psychiatrycznej, prawnej oraz socjalnej,
 - 3) współudział przy ustalaniu planu pomocy rodzinie osoby uzależnionej od alkoholu, w przypadku gdy jest sprawcą przemocy w rodzinie, zgodnie z procedurą „Niebieska Karta” w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym w Lipnie,
 - 4) podejmowanie współpracy z instytucjami, osobami fizycznymi lub innymi podmiotami obejmujących swym działaniem teren Gminy na rzecz pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe,
 - 5) tworzenie możliwości do rozwoju grup samopomocowych, wsparcia, itp.,
 - 6) skierowanie na szkolenia osób pracujących na rzecz rodzin z problemem alkoholowym.
 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, poprzez następujące działania:
 - 1) realizację programów profilaktycznych, (informacyjnych, edukacyjnych, itp.), np. Trzeci Elementarz czyli Program 7 Kroków w placówkach oświatowych, Spójrz Inaczej, itp., (finansowanie wynagrodzeń, kosztów wyjazdów, noclegów, zakupy materiałów, itp.),
 - 2) finansowanie zajęć profilaktyczno-sportowych w świetlicach wiejskich w ramach „świetlicy mobilnej” na terenie Gminy Lipno, poprzez finansowanie zajęć, wyjazdów, półkolonii, biwaków, nauki pływania itp., (wynagrodzenia, zakupy materiałów i pomocy, wyposażenia, artykułów żywnościowych na potrzeby spotkań wigilijnych, dnia dziecka, kosztów utrzymania, itp.),
 - 3) wspieranie działań związanych ze sportem i rekreacją, w szczególności dla dzieci i młodzieży, jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego zapobiegającym powstawaniu patologii społecznej (finansowanie wynagrodzeń, zakupy materiałów, sprzętu sportowego, itp.),
 - 4) skierowanie na szkolenia, kursy, warsztaty, ćwiczenia, treningi członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie oraz innych osób pracujących na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, profilaktyki i uzależnień, przeciwdziałania narkomanii, celem podniesienia ich kompetencji zawodowych,
 - 5) podejmowanie współpracy z instytucjami, osobami fizycznymi lub innymi podmiotami obejmujących swym działaniem teren Gminy w zakresie działalności profilaktycznej,
 - 6) udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych, itp.,
 - 7) finansowanie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałania narkomanii,
 - 8) pokrywanie innych kosztów związanych z działalnością profilaktyczną,
 - 9) organizacja specjalistycznych szkoleń dla osób pracujących w szkołach lub innych instytucjach gminnych, a także dla osób prawnych współpracujących z Gminą,
 - 10) organizacja zajęć profilaktycznych dla rodziców i nauczycieli oraz wychowawców, a także pomocy psychologicznej, prawnej oraz pedagogicznej.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, poprzez następujące działania:
 - 1) współpraca z policją w zakresie zapobiegania patologiom społecznym związanych z nadużywaniem alkoholu oraz programu monitorowania wybranych miejsc w gminie.
 - 2) prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.
 - 3) podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem, jako oskarżyciel publiczny, w przypadku złamania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

V. CZAS REALIZACJI PROGRAMU.

Program realizowany jest w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

VI. WSKAŹNIKI.

Rolą wskaźników jest pomiar osiągniętych celów założonych w Programie.

Wskaźniki:

1. liczba interwencji domowych, gdzie zastosowano procedurę „Niebieskich Kart”,
2. liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w zajęciach mobilnych w świetlicach wiejskich,
3. liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w programach profilaktycznych,
4. liczba ankiet ewaluacyjnych dla dzieci i młodzieży uczestniczących w programach profilaktycznych,
5. liczba rodziców objętych programami profilaktycznymi oraz innymi działaniami,
6. liczba specjalistów objętych szkoleniami w zakresie profilaktyki,
7. liczba specjalistów objętych superwizją,
8. liczba specjalistów objętych specjalistycznymi szkoleniami,
9. liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego,
10. liczba kampanii profilaktycznych przeprowadzonych na terenie Gminy Lipno.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

Źródłem finansowania powyższego Programu są środki finansowe budżetu Gminy Lipno pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wysokość środków finansowych na rok 2018 jest określona w uchwale budżetowej Gminy Lipno.

VIII. REALIZATOR PROGRAMU.

1. Stosownie do art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 realizowane będą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie, ul. Powstańców Wlkp. 7, 64-111 Lipno.
2. Środki finansowe na realizację zadań określonych w Programie są w dyspozycji Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie realizuje zadania określone w Programie przy współpracy z osobami, instytucjami, służbami oraz innych organizacjami, w tym pozarządowymi.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHLOWYCH W GMINIE LIPNO.

1. Ustala się wynagrodzenie dla Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie za udział w jednym posiedzeniu Komisji w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę.
2. Ustala się wynagrodzenie dla Członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie za udział w jednym posiedzeniu Komisji w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę.
3. Wypłata wynagrodzenia następuje raz na kwartał, na podstawie listy obecności z posiedzeń, w terminie do 14 dni po upływie miesiąca po danym kwartale.
4. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy wykonywaniu czynności związanych z pracą Komisji, w tym również za uczestnictwo w szkoleniach, seminariach, konferencjach, na terenie Gminy oraz poza Gminą otrzymywać będą zwrot kosztów podróży na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
5. W przypadku braku możliwości dojazdu środkami komunikacji publicznej przysługuje zwrot poniesionych kosztów własnym środkiem transportu według stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków ustalania i sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawców.